

مطالعه خارپوستان سازند آبدراز در برش آبدراز ، و معرفی *Plesiocorys placenta* برای اولین بار در ایران

رقیه قربان ویردی^{۱*}، محمد وحیدی نیا^۲، محمد داستانیپور^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه باهنر کرمان، ایران

۲- عضو هیئت علمی گروه زمین شناسی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران

۳- عضو هیئت علمی گروه زمین شناسی، دانشگاه باهنر کرمان، ایران

* پست الکترونیک: r.ghorbanverdi@yahoo.com

چکیده:

به منظور مطالعات زیست چینه نگاری سازند آبدراز در شرق حوضه کپه داغ، برشی از این سازند در روستای آبدراز انتخاب و مورد بررسی قرار گرفت. سنگ شناسی این سازند عمدتاً از مارن، مارن آهکی و سنگ آهک های گل سفیدی به ضخامت ۵۲۶ متر می باشد. این تحقیق منجر به شناسایی ۴ گونه متعلق به ۳ جنس از خارداران خانواده های *Echinocorythidae*، *Micrasteridae* و *Cardiasteridae* گردید و گونه *Plesiocorys placenta* برای اولین بار گونه از ایران گزارش می شود. خارداران فوق نشان دهنده محیطی کم عمق برای سازند آبدراز در این برش است. مطالعه خارپوستان سازند آبدراز، سن تورونین - سانتونین را برای سازند آبدراز تایید می نماید.

واژه های کلیدی: سازند آبدراز، پلسیوکوریس، تورونین - سانتونین، خارداران

مقدمه:

در این تحقیق خارداران این برش که از تنوع و فراوانی خوبی برخوردار بوده مورد بررسی قرار گرفته و تعداد ۳ جنس و ۳ گونه از خانواده های *Echinocorythidae* و *Micrasteridae* و *Cardiasteridae* شناسایی شدند. خانواده *Cardiasteridae* برای اولین بار از ایران گزارش می شود. خارداران موجوداتی دریایی هستند که در اعماق مختلف آب زندگی می کنند. برخی از آنها در بستر گلی زیست نموده، در حالی که عده ای دیگر روی بسترهای شنی و یا سنگی زندگی کرده و حفراتی در رسوبات ایجاد می نمایند (خسروتهرانی، ۱۳۷۴). پالئوآکولوژیکی بحث روی خارداران از اهمیت فوق العاده ای برخوردار می باشد، به دلیل آن که خارداران شدیداً محدود به رخساره هستند، بنابراین می توانند به عنوان یک شاخص خوب برای تشخیص محیط دیرینه به کار روند.

سازند آبدراز در برش روستای آبدراز در ۷۵ کیلومتری شرق مشهد قرار گرفته است. یال شمالی یک تاق‌دیس با روند کلی شمال غربی - جنوب شرقی قرار گرفته است. امتداد طبقات N - 335 بوده و شیب آن ها ۷۳ درجه به سمت شمال شرق است. مختصات قاعده برش عبارت است از:

$$X=6^{\circ}24'38'' \quad Y=36^{\circ}5'35''$$

به منظور مطالعات چینه شناسی سازند آبدراز در این ناحیه، برش چینه شناسی روستای آبدراز انتخاب و بطور سیستماتیک از آن نمونه برداری شده است. شکل (۱)